

NT-proBNP v rámci projektu

Euro Heart Failure Survey

Evropská kardiologická společnost (ESC) si vytkla za jeden ze svých úkolů zlepšit kvalitu života obyvatel našeho kontinentu, kteří trpí nemocemi kardiovaskulárního aparátu. Chce snížit negativní dopad onemocnění srdečně-cévní soustavy na postižené jedince. Proto vznikl velký program nesoucí název Euro Heart Survey, jehož cílem je získávat informace o diagnostice a léčbě závažných nemocí srdce a cév v Evropě. V rámci tohoto programu byly již zahájeny nebo jsou plánovány velké projekty, které se zaměřují na primární a sekundární prevenci nemocí srdečních tepen, srdeční selhání, akutní koronární syndromy, postižení srdečních chlopní, fibrilaci síní a revaskularizační výkony.

Co je Euro Heart Failure Survey?

Důvodem značné části hospitalizací je suspektní nebo potvrzené srdeční selhání. Postižení jedinci jsou často rehospitalizováni do 3 měsíců od předchozího propuštění z nemocnice s velkým rizikem úmrtí na srdeční selhání. Evropská kardiologická společnost zorganizovala projekt Euro Heart Failure Survey, který má za cíl zmapovat situaci, jak je v evropských zemích stanovena diagnóza srdečního selhání a jak jsou pacienti léčeni. Do studie se zapojilo 115 nemocnic z 24 členských států ESC. V rámci projektu byla zkontrolována zdravotnická dokumentace 46 788 pacientů, kteří zemřeli nebo byli propuštěni z interních a kardiologických oddělení nemocnic. Sledování probíhalo vždy po dobu 6 týdnů postupně v různých zemích Evropy v letech 2000–2001. Z tohoto ohromného počtu nemocných bylo vybráno 11 327 (24 %) pacientů se suspektním nebo potvrzeným srdečním selháním. To tedy znamená, že **každý čtvrtý nemoc-**

ný hospitalizovaný na interním oddělení trpí srdečním selháním! Téměř polovinu pacientů (47 %) se srdečním selháním tvořily ženy. Kardiální dysfunkce byla hlavním důvodem hospitalizace u 40 % nemocných. Většina pacientů (70 %) trpěla srdečním selháním, které investigátoři hodnotili stupněm I nebo II funkční klasifikace NYHA.

Projektu Euro Heart Failure Survey se zúčastnilo **6 nemocnic z České republiky a 4 nemocnice ze Slovenska**. Čeští lékaři vyhodnotili dokumentaci 2365 pacientů, z nichž do dalšího sledování vybrali 588 (25 %) pacientů s podezřením na srdeční selhání nebo s potvrzenou diagnózou srdečního selhání. Na Slovensku byla zhodnocena dokumentace 779 pacientů a vybráno 256 nemocných (33 %) se srdečním selháním.

Průměrný věk nemocných v celé Evropě byl 71 roků (v ČR 68 let, v SR 70 let) a průměrná doba hospitalizace 11,4 dne (v ČR 10, v SR 14 dní). Hypertonici tvořili

v evropském průměru 53 % nemocných (v ČR 59 %, v SR 69 %) a diabetici 27 % pacientů (v ČR 46 %, v SR 39 %).

U více než 90 % pacientů bylo natočeno EKG a proveden rtg hrudníku. K rutinním diagnostickým postupům patřila základní hematologická a biochemická vyšetření. Echokardiografické vyšetření bylo provedeno jen u 2/3 nemocných.

Přeživší pacienti byli dále sledováni po dobu 12 týdnů od propuštění z nemocnice, přičemž 24 % z nich bylo znovu hospitalizováno během této doby a 13,5 % pacientů v tomto období zemřelo.

Statistická analýza souboru ukázala, že **ischemická choroba srdeční byla hlavní příčinou srdečního selhání** u 60 % nemocných. Dalšími důvody byly dilatační kardiomyopatie (11 %), chlopně vady (13 %) a jiné příčiny (16 %).

Co se týče podávaných léků, 88 % pacientů užívalo diuretika, 62 % ACE inhibitory, 38 % betablokátory a 34 % digitalis.

		NE	Diastolická dysfunkce			Systolická dysfunkce			Poškození chlopní		DD + SDLK
			+	++	+++	+	++	+++	+	++	+++
NT-proBNP (pg/ml)	median	446	540	778		719	1024	1603	516	903	994
	rozmezí	163-1190	153-1427	403-1767		219-1623	423-2854	709-3456	161-1378	470-2659	460-2145

Tab. 1: Výsledky měření NT-proBNP v rámci projektu Euro Heart Failure Survey

NT-proBNP v diagnostickém algoritmu srdečního selhání

Jak jsme již zmínili, přeživší pacienti byli sledováni po dobu dalších 12 týdnů po propuštění z nemocnice. V průběhu 3-měsíčního follow-up byla 2208 pacientům odebrána krev pro změření hladiny NT-proBNP (u 1553 z nich bylo provedeno i echokardiografické vyšetření).

Pacienti byli rozděleni do 9 kategorií:

1. bez patologického náletu na echokardiogramu (NE)
2. mírná diastolická dysfunkce levé komory (+)
3. střední - těžká diastolická dysfunkce LK (++ -+++)
4. mírná systolická dysfunkce LK
5. středně těžká systolická dysfunkce LK
6. těžká systolická dysfunkce LK
7. mírné poškození chlopní
8. střední - těžké poškození chlopní
9. střední - těžká kombinovaná diastolická

+ systolická dysfunkce LK (DD + SDLK)

Během Kongresu Evropské kardiologické společnosti, který se uskutečnil v srpnu loňského roku v Mnichově, přednesl prof. Cleland z Velké Británie výsledky měření NT-proBNP v rámci projektu Euro Heart Failure Survey. (Tab. 1)

Jak je vidět z tabulky, většina pacientů bez známek závažnější kardiální dysfunkce měla hladinu NT-proBNP v mezích normy. Koncentrace NT-proBNP byly zvýšeny i u pacientů s diastolickou dysfunkcí levé komory, bez přítomné dysfunkce systolické. Profesor Cleland na mnichovském setkání zdůraznil, že NT-proBNP je přesným a spolehlivým markerem v diagnostice srdečního selhání. Vyšetření hladiny NT-proBNP umožňuje zachytit pacienty, kteří trpí kardiální dysfunkcí i bez výraznějších klinických příznaků. Díky stanovení koncentrace NT-proBNP lze ušetřit

značné finanční prostředky, které se vynakládají na zbytečnou léčbu nemocných s příznaky připomínajícími srdeční insuficienci, ale kteří jí ve skutečnosti netrpí.

Rozsáhlý projekt Euro Heart Failure Survey je dalším potvrzením skutečnosti, že stanovení natriuretických peptidů je užitečným nástrojem v péči o pacienty s kardiovaskulárními nemocemi.

Literatura:

- 1) Cleland JGF et al.: The EuroHeart Failure survey programme - a survey on the quality of care among patients with heart failure in Europe, *European Heart Journal* (2003) 24, 442-463
- 2) Cleland JFG, Hanning I: Plasma concentrations of NT-proBNP in patients with suspected heart failure: data from the Euro Heart Failure Survey
- 3) Ústní sdělení, ESC, Mnichov, srpen 2004 www.escardio.org

Ze zahraničního tisku

■ *Financial Times* 10/11/2004:

Vize lékaře nedaleké budoucnosti: diagnostika úplného lidského genomu na bázi čipové technologie

V devadesátých létech vyvinula kalifornská společnost Affymetrix (nyní úzce spolupracující se společností Roche) technologii čipové analýzy. Na malé desičce o rozměrech cca 1 x 1 cm jsou na skleněných čipech zakotveny segmenty specifických DNA: pokud je ve vyšetřovaném materiálu přítomná komplementární sekvence, naváže se a replikuje PCR technologií tak, aby byl získán dostatečně silný detekční signál.

V současné době slouží mikročipová analýza téměř výlučně k identifikaci genových expresí, lze však předpokládat, že v krátké době umožní v praxi i predikci

ci důsledků individuální genové dispozice, dovolí předvídat průběh onemocnění a významně ovlivní volbu optimální medikamentózní léčby.

Společnost Roche uvedla v září 2004 na trh v EU první test na bázi mikročipové technologie, kterým lze diagnostikovat polymorfismus dvou genů pro syntézu enzymů, které se v játrech významně podílejí na metabolizaci velkého počtu léků. Test dovoluje rozlišit geneticky podmíněné rozdíly v rychlosti degradace léků a tím i predikci toxického účinku nebo naopak nedostatečného terapeutického efektu léku.

pokračování na str. 17

Jednou větou

■ Distribuce mutací genu *BRAF* je u nemocných s invazivním primárním melanomem, který se vyvinul po opakovaných expozicích slunečnímu záření, statisticky významně častější než u nemocných, kteří jsou dlouhodobě trvale vystavováni slunečnímu záření; na vzniku melanomu se zřejmě může podílet genetická predispozice. (Macdonald, J. a spol., *J. Natl. Cancer Inst.* 2003, 95, 1878)

■ Rozdíl v úmrtnosti klášterní populace (jeptišky, mniši) je v Německu minimální, u celkové populace je zvýšená úmrtnost mužů nepochybná. Zřejmě se na ní u mužů podílí větší vliv tzv. civilizačních faktorů (alkohol, kouření, atd.). (Luy, M., *Warum Frauen länger leben.* cit. *Demografie*, 2004, 2, 127-128)